

GYMPL REVUE

Magazín Gymnázia T. G. Masaryka v Litvínově

KAREL SCHWARZENBERG
O SAMETOVÉ REVOLUCI

str. 14

RADIM RULÍK:
JAKO KLUCI JSME SI HRÁLI NA HOKEJISTY

str. 11

Gympl REVUE
3/2015
ročník 1

Vydává:
Gymnázium T. G. Masaryka, Litvínov
Studentská 640, 436 67 Litvínov
tel: 476 753 023
fax: 476 731 765
E-mail: gymlit@gtgm.cz
FB: Gymnázium T. G. Masaryka Litvínov, P.O.

Tiskne:
TISKÁRNA K&B, s.r.o. Most

Šéfredaktor: Adam Vidner
Marketing: Mgr. Daniel Urik
Sazba: Vít Tomáš
Obálka: Ondřej Lalik

Redakce:
Tomáš Čapek, Tereza Čubanová,
Alena Francírková, Štěpán Kubičina,
Petra Macháčková, Mgr. Daniel Urik,
Daniel Volák

Další spolupracovníci:
Mgr. Jana Staňková, Mgr. Pavla
Tomášová, Václav Novotný,
PhDr. Jaroslav Rokoský,
Mgr. Aleš Kučera

OBSAH

SCIENTIA POTENTIA EST

Vědění je moc, jak napsal Francis Bacon. O vědě praktikované na gymnáziu, o vědcích současných i budoucích si můžete přečíst v následujících článcích:

Café Nobel: přednášky v březnu a dubnu	4
Tragický důsledek války	5
Matematika je láska	6
Lépe, chytrěji, rychleji: úspěchy gymnazistů	7

POLITIKA A RES PUBLICA

Řecké slovo politika jako správa věcí veřejných, latinsky res publica... Její vrcholnou podobu u profesionálů, stejně jako místní úroveň v podání mládeže Vám přinášíme v tomto přehledu:

Karel Schwarzenberg o sametové revoluci	9
Litvínovský parlament dětí a mládeže	10

KALOKAGATHIA

Řecký ideál spojení krásy těla, zušlechtěného sportem, a krásy ducha, pěstěného kulturou. Jak to funguje dnes na Litvínovsku?

Velikonoce kdysi a dnes	11
Spanilá jízda po vlastech českých.....	12
Kam za školu: kulturní přehled Litvínovska	13
Výstava Loutky: Z Loutkárný do sklípku	15
Hudební subkultury: Hip-hop	16
Počátky litvínovského hokeje	17
Radim Rulík: Jako kluci jsme si hráli na hokejisty	19

CAFÉ NOBEL

Že se dobří holubi vracejí, je známo nejen v protialkoholních léčebnách, ale i na litvínovském gymnáziu. V našem případě se jedná o vědce, kteří budou na GTGM v rámci Café Nobel přednášet v následujících měsících – Doc. RNDr. Jan Konvalinka, CSc. a Mgr. Michal Porteš jsou oba absolventi litvínovského gymnázia, kam se vrátí ověnění tituly, vědeckými úspěchy a skvělou akademickou kariérou. Jako vždy je na přednášky pořádané ve spolupráci s ústeckou univerzitou zvána i široká veřejnost. A na co se můžete těšit?

text: AV

Hannibal ante Porteš (Mgr. Porteš první shora).

Foto: Café Nobel – UJEP

BŘEZEN: ETOLOGIE NETOPÝRŮ

Mgr. Michal Porteš se kromě etologie a komunikace netopýrů věnuje také monitoringu a populační biologii ptáků vázaných na těžební oblasti Ústeckého kraje. Výzkum jej zavedl do řady expedic do exotického zahraničí. Je členem České společnosti ornitologické, České společnosti pro ochranu netopýrů, České zoologické společnosti a také držitelem kroužkovací licence pro značení ptáků. V současné době dělá doktorát na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy (*text zkrácen z Café Nobel – UJEP*).

DUBEN: CHEMIE PROTI VIRŮM – – HLEDÁNÍ ACHILLOVY PATY HIV

Doc. RNDr. Jan Konvalinka, CSc. je prorektorem Univerzity Karlovy, přednáší zde biochemii a molekulární biologii a je vedoucím vědeckým pracovníkem Akademie věd ČR, konkrétně na Ústavu organické chemie a biochemie (ÚOCHB). Kromě toho je členem dalších vědeckých organizací a také držitelem řady ocenění za svůj výzkum. Jako odborné zájmy uvádí docent Konvalinka tyto magické jevy: „*synthesa peptidů, proteolysa, proteinové inženýrství, biochemie retrovirů, proteolysa a regulace, neuropeptidasy a metabolismus neurotransmiterů, medicínální chemie*“ (*citováno ze stránek ÚOCHB*).

Docent Konvalinka: Proteolysa a regulace. Abrakadabra.

Foto: idnes.cz

TRAGICKÝ DŮSLEDEK VÁLKY

Hostem lednového Café Nobel byl historik Jaroslav Rokoský. Ve své přednášce se zaměřil na politické a sociální změny, které nastaly po konci druhé světové války – a zasadil je do kontextu celého dvacátého století. V následujícím rozhovoru přinášíme malé resumé.

text: Daniel Volák, kvinta

Před druhou světovou válkou se budoval stát. Po válce už jen socialismus.

DV: Jaký byl tehdy hlavní důvod k nenávisti vůči obyčejným Němcům žijícím v Sudetech?

JR: Rozbití Československa. Češi považovali první republiku za svůj stát a většina sudetských Němců dala před demokracií, která měla své nedostatky, přednost hitlerovskému Německu. Nacistická okupace, jejímž hlavním cílem byla germanizace a včlenění českých zemí do Třetí říše, ještě prohloubila nedůvěru a nenávist k sudetským Němcům. Češi považovali jejich počinání za nepřátelské a na konci války z toho vyvodili kolektivní vinu, výjimkou byli němečtí antifašisté. Po předchozích příkorech se ale příliš nerozlišovali vinní a nevinní, uplatňovalo se násilí a tvrdé zacházení s Němci.

DV: Jakým způsobem vnímali Němci odsun?

JR: Odsun a vyhánění nesli těžce (demoralizace, zoufalství). Žili zde po staletí a byli zde

doma. Byl to tragický důsledek druhé světové války, který změnil tvář pohraničí.

DV: Co vše zde Němci museli nechat a co vše si s sebou mohli vzít?

JR: V době divokého odsunu (od května do srpna 1945) se jednalo o živelné vyhánění, plné vášni a zloby. V poválečném chaosu nešlo o záchranu majetku, ale životů. Někteří Češi sháněli „válečné zásluhy“ na poslední chvíli, a o to brutálnější se chovali, a jít zabírat majetek po Němcích bylo tak lákavé a snadné. Organizovaný odsun (od ledna do listopadu 1946) měl již svá pravidla. Sudetští Němci byli shromažďováni ve sběrných táborech, kde však stále panovaly nelítostné podmínky. Odsunovaní si sebou mohli vzít osobní zavazadlo o váze 30 kg, osobní prádlo, přikrývku, kuchyňské nádobí, zásobu potravin na tři dny a peněžní hotovost do výše 1000 marek na osobu.

DV: Postavil se někdo za Němce, aby se s nimi jednalo slušně?

JR: Postavit se za Němce, aby se s nimi jednalo slušně, chtělo odvalu. Málokdo ji tehdy našel. Přemysl Pitter zachránil před smrtí hladem stovky německých dětí ze sběrných táborů. Novinář Michal Mareš začal na jaře 1946 v Peroutkově Dnešku publikovat reportáže o tom, jak bezpečnostní složky a úředníci v pohraničí rozkrádají majetek vyhnaných sudetských Němců a terorizují obyvatelstvo.

MATEMATIKA JE LÁSKA

V únorovém Café Nobel přednášel na litvínovském gymnáziu profesor Jiří Cihlář, matematik působící na ústecké univerzitě. Ve volném čase se věnuje rozvoji matematiky nadaných dětí prostřednictvím nejrůznějších olympiád a kurzů po celé republice. Přinášíme Vám rozhovor s profesorem Cihlářem (JC) o matematice jako takové.

text: GR

Co pro Vás znamená matematika jako věda?

JC: Je to obživa, koníček, celoživotní láska, provokátérka, má sochařka i terapeutka. Je dobré ji pěstovat pro správné nastavení svého sebevědomí. I když se jí seriózně věnujete přes padesát let, pořád z její monumentální stavby rozumíte jen maličkému zlomečku, ale alespoň „víte, že nic nevíte“, na rozdíl od nešťastníků, kteří „nevědí, že nic nevědí“.

Co pro Vás znamená matematika jako předmět – resp. jak si představujete její výuku na gymnáziích?

JC: Matematika rozvíjí specifický druh myšlení: studenti si postupně vytvářejí relativně složitou a logicky spjatou strukturu pojmů a jejich vlastností, kde míra abstrakce i stupeň potřebné přesnosti postupně rostou, a přitom převládající metodou výuky je řešení problémů včetně aplikačních. Žádný jiný vyučovací předmět tuto komplexní aspiraci nemůže naplnit.

Problémem ale je, že naše výuka je orientována „na celé třídy“ a poměrně málo diferencujeme vyučování matematice podle individuálních potřeb studentů. Je to podobné tomu, jako kdyby lékaři v nemocnici napravovali tělesné neduhy pacientů tak, že by předepisovali lékovou terapii pro celé oddělení najednou a nepřihlíželi ke specifickým potřebám jednotlivců. Pomohla by nám odvaha důsledněji uplatňovat pravidlo,

že někdy méně může znamenat více, a snaha přichýlit výuku matematiky více pojetí „výchov“, kde kromě získávání znalostí a dovedností je důležité rozvíjet i schopnosti a postoje.

Jaký je Váš postoj k povinné maturitě z matematiky?

JC: Český jazyk, cizí jazyk a matematika jsou jakési „metajazyky“, které musíme dobře ovládat, abychom se jejich prostřednictvím mohli dále vzdělávat v libovolné další specializované oblasti. Toto jejich výsadní postavení je také důvodem, proč si myslím, že by tyto předměty měly být u maturity povinné. Ostatní předměty by na gymnáziích mohly být nepovinné, prospělo by ale, kdyby vysoké školy pro každý studijní obor předepsaly uchazečům o studium, z jakých dalších předmětů musí vykonat maturitní zkoušku.

Pokud byste měl možnost zeptat se libovolné historické i žijící osobnosti na jednu věc: kdo by to byl, jak by zněla otázka a jakou byste očekával odpověď?

JC: René Descartes měl za nezpochybnitelnou pravdu tvrzení „Myslím, tedy jsem.“ Zeptal bych se ho, zda si někdy pomyslel, že za 400 let mnozí již nebudou odvozovat svou existenci od stejného atributu jako on. Předpokládám, že by byl překvapen a možná i zklamán.

LÉPE, CHYTŘEJI, RYCHLEJI: ÚSPĚCHY GYMNAZISTŮ

Naše gymnázium se každoročně účastní soutěží a olympiád různých odvětví, ať už sportovní, humanitní, přírodovědné nebo jazykové. Pro každou kategorii má naše gymnázium studenty, kteří vynikají svým nadáním a vybojují škole nějaké umístění. Protože jsme školou relativně shovívavou, jsme rádi i za horší místa – třeba druhé nebo třetí... V následujícím přehledu Vám přinášíme jak zhodnocení soutěží, které už proběhly, tak výčet těch, které teprve budou. Těm, kteří dokázali pro sebe a pro litvínovské gymnázium získat cenný kov, gratulujeme a těm, kteří na svůj boj teprve čekají, přejeme pevné nervy a co nejlepší umístění!

text: Alena Francírková, oktáva; Štěpán Kubičina, kvarta

MATEMATIKA A PŘÍRODNÍ VĚDY

- V lednu se **Janu Převrátilovi** a **Martinu Škoudlilovi** z kvarty podařilo zvítězit v okresním kole **matematické olympiády**. Nutno říci, že obhájovali první místo z loňského roku. Krajské kolo se bude konat 18. března
- Po úspěších v okresním kole **chemické olympiády** postoupili do krajského kola dva studenti gymnázia, oba z oktávy. **Jan Rys** skončil na 4. místě, **Kateřina Havlíková** na osmém.

JAZYKY

- Začátkem února proběhlo okresní kolo **olympiády v německém jazyce**, pro nás obzvláště úspěšné. Kryštof Fulde ze sekundy obsadil 2. místo v kategorii I, v kategorii II B pak Tomáš Čapek z kvarty získal také 2. místo a Veronika Palmová z tercie 3. místo. Kov nejčennější vybojovala v kategorii III A Marie Justrová ze septimy a bude nás tak 19. února reprezentovat v krajském kole.

- V okresním kole **olympiády v českém jazyce** obsadila (opět) Marie Justrová krásné 3. místo a bude naši školu reprezentovat v krajském kole.
- 24. 2. a 26. 2. 2015 se bude konat okresní kolo **olympiády v anglickém jazyce**, kde nás budou reprezentovat **Zuzana Špačková** z kvarty, **Petr Truong** ze sexty a **Karel Drážek** ze sekundy.
- 23. 2. 2015 proběhne **konverzační soutěž v AJ**, kategorie III A (1.–3. ročníky SŠ). Na této soutěži bude bojovat opět **Petr Truong** ze sexty.

HUMANITNÍ VĚDY

- V lednu na okresním kole **dějepisné olympiády** vybojoval 3. místo **Štěpán Kubičina** z kvarty, obhájce prvenství z loňského roku.
- 6. 2. 2015 proběhlo okresní kolo olympiády ve finanční gramotnosti. Gymnázium reprezentovali Otakar Klika (tercie), Adam

Pugner (kvarta) a Libor Sluka (tercie); ve vyšší kategorii potom Adam Ulmann (kvinta), Jiří Kohout (sexta) a Daniela Hamouzová (4.A). *Výsledky nebyly do uzávěrky čísla zveřejněny.*

SPORT

- Na konci ledna vybojovali studenti **2. místo na volejbalovém turnaji** v kategorii chlapců.
- Naši reprezentanti získali **první místo v okresním kole florbalového turnaje**. V krajském kole se dostali až do čtvrtfinále.
- **Basketbalistky zvítězily v oblastním turnaji** a postupují do okresního kola.
- Další **tým basketbalistek vybojoval bronz v okresním kole** turnaje středních škol.

Volejbalový tým gymnázia s Mgr. Stanislavou Trojákovou

Géčko jedenáctka (toto není reklama na pivo, toto je florbalová elita gymnázia).

KAREL SCHWARZENBERG **O SAMETOVÉ REVOLUCI**

Naše gymnázium přivítá na začátku března přední osobnost českého státu: bývalého kancléře, místopředsedu vlády, ministra zahraničních věcí, prezidentského kandidáta a v neposlední řadě potomka významného a státotvorného šlechtického rodu – to vše v jedné osobě.

text: Mgr. Daniel Urik

Ze zámku do exilu, z exilu na Hrad

V současnosti Karel Schwarzenberg působí jako předseda Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny, avšak jeho přednáška nebude mít politický podtext. Celé vystoupení se bude týkat pětadvacátého výročí sametové revoluce a událostí, které bezprostředně po ní následovaly. Už v listopadu se studenti v rámci projektu Příběhy bezpráví zabývali prvním půlrokem prezidenta Václava Havla ve funkci. Tehdy debatu svou přítomností obohatili pánové Jančárek a Vidlák, kteří s Václavem Havlem spolupracovali až do jeho posledních chvil. A protože chceme kontinuitu tohoto projektu (i tématu) zachovat a ještě ji posunout o kus dál, oslovili jsme také kancelář pana Karla Schwarzenberga. Je to totiž on, kdo vykonával funkci kancléře v prvních letech Václava Havla v úřadu.

Sametová euforie, blbá nálada

Není od věci připomenout, že podle Karla Schwarzenberga význam a vliv bývalého prezidenta docení dnešní generace až později; sám exkancléř je přesvědčen, že ideály moderní demokratické společnosti se po 25 letech poněkud liší od představy, kterou on sám měl v roce 1989. O právě o nenaplněných očekáváních a zhodnocení dosavadního vývoje bude debata Karla Schwarzenberga se studenty.

Přednáška Karla Schwarzenberga na GTGM se koná ve středu **16. března ve 13 hodin**. Kromě studentů je zvána také veřejnost: o způsobu, jak se příp. přihlásit, budete včas informováni na webu školy a v médiích. Pro bližší informace proto sledujte: www.gtgm.cz

LITVÍNOVSKÝ PARLAMENT DĚTÍ A MLÁDEŽE

Litvínovský parlament dětí a mládeže funguje od roku 2011. Základním cílem této instituce je zapojení dětí a mladých lidí do řešení problémů naší obce a širšího okolí. Jedná se vlastně o další formu občanského vzdělávání.

text: Mgr. Pavla Tomášová; Mgr. Jana Staňková, ZŠ Ruská

Poslanci žákovského parlamentu během laserové palby do řad opozice.

Téměř na všech základních a středních školách v Litvínově existuje v současné době nějaká forma žákovského parlamentu, jehož členy jsou voleni zástupci konkrétní školy. Litvínovský parlament je vlastně propojením a nadstavbou těchto parlamentů; pravidelně zasedá jednou za měsíc. Za každou ze zúčastněných škol jsou nominováni tři členové. Současným předsedou je Štěpán Kubičina z gymnázia, místopředsedou David Volák z gymnázia a zapisovatelkou Michaela Poštová.

Základní činností parlamentu je hlavně komunikace mezi jednotlivými školami a městem a realizace velkého projektu minimálně jednou ročně. Nejdůležitější otázka, kterou si „poslanci“ kladou, zní: „*Můžeme nějak spolupracovat s obcí?*“

A můžeme?

Žákovský parlament města Litvínov má za sebou několik akcí. Pozitivní ohlas mezi veřejností měl společný projekt „Klíč k městu Litvínov“. Žáci během tří měsíců vyhledávali ve městě problematická místa, ke kterým zpracovávali projektovou dokumentaci (mapy, plány, modely, ankety, apod.). Během prezentačního dne projektu se všechny zapojené školy otevřely pro širokou veřejnost, zastupitele, rodiče a tisk. Výsledek prezentačních dnů byl představen na zasedání Zastupitelstva města Litvínov.

Interkontinentální charita

Další školní rok se parlament vydal charitativní cestou. Pro vystoupení „Střípek snu“ na Zimním stadionu Ivana Hlinky si školy připravily program, který výtěžkem ze vstupenek podpořil tři handicapované žáky našich základních škol. Celou akci podpořili také litvínovští hokejisté – finančně a autogramiádou – a sponzoři, kteří zdvojnásobili finance od dětí. V závěru si na ploše mohli návštěvníci zabruslit. V roce 2014 podpořil parlament akci ostravské společnosti „Kola pro Afriku“. Od dárců vybírali jízdní kola, na kterých by se gambijské děti dopravovaly do školy. Po červnovém sběru odjelo v říjnu za podpory sponzorů do Ostravy 68 kol.

VELIKONOCE KDYSI A DNES

Velikonoce jsou tzv. pohyblivý svátek, slaví se vždy první neděli po prvním jarním úplňku. V této tradici je zachována symbolika přicházejícího jara, což bylo pro pohany důležité období, kdy opět nastala hojnost potravy. Letos připadají Velikonoce na 5. a 6. dubna.

text: Štěpán Kubičina, kvarta

Pohani a křesťani

Velikonoce navazují na tradici pohanských svátků jara, ale již po staletí mají úlohu nejdůležitějších křesťanských svátků v roce. Křesťané (a spolu s nimi celý západní svět) si tím připomínají ukřižování Ježíše Krista a jeho vzkříšení. Podle Bible byl Ježíš ukřižován na hoře Golgota nedaleko Jeruzaléma a poté pohřben do jeskyně, jejíž vchod byl zavalen mohutným kamenem a hlídán římskými strážemi. Skupina jeho učedníků se vydala uctít jeho tělo, ale když přišli k jeskyni, obrovský kámen byl odvržen na stranu a jeskyně byla prázdná. V tom se jim Ježíš zjevil a řekl jim „Jděte do celého světa a zvěstujte evangelium.“ Od této chvíle se datuje historie křesťanství a církve.

Tradice nejen u nás

Mezi Velikonoční tradice patří zejména malování Velikonočních vajíček, vajíčka jsou v tomto smyslu používána jako symbol jara a nového života. Velikonoční beránek zase symbolizuje obět Ježíše Krista, kterou podstoupil pro vykoupení lidstva.

V českých zemích je velmi rozšířená tzv. pomlázka, kdy na Velikonoční pondělí ráno všichni muži a chlapci chodí šlehat ženy a dívky - předávají jim tak sílu mladého a živého proutí. V zahraničí, například v USA, se Velikonoce slaví většinou tak, že se celá rodina odebere do kostela na bohoslužbu. Charakteristický je pro tyto bohoslužby sborový zpěv.

V pravoslavných zemích se Velikonoce slaví podobně, jen většinou o týden později než ty naše, protože je pravoslavní duchovní vypočítávají podle gregoriánského kalendáře.

SPANILÁ JÍZDA PO VLASTECH ČESKÝCH

Litvínovské gymnázium připravilo ke konci dubna historickou exkurzi do středních a jižních Čech. Během několika dní navštíví studenti více než deset hradů, zámků a historických center měst. Budou k nim po vzoru husitských hord vyjždět ze základny v Táboře.

text: Tomáš Čapek, kvarta

Císaři, arcivévodové a knížata

Nyní opravdu jenom ve zkratce ten vskutku nabitý program. První den odjezd od budovy gymnázia směr Karlštejn. Tento skvostný hrad postavený na pokyn krále Karla IV. skrýval po staletí české korunovační klenoty. Poté, co se všichni vžijí do atmosféry středověkého hradu, bude následovat odjezd na zámek Konopiště, kde žil společně se svou chotí Žofií dědic trůnu František Ferdinand d'Este.

Následující den bude vůbec nejnáročnější z celé exkurze. Zahájen bude prohlídkou běloskvoucího hradu Hluboká, patřícího rodu Schwarzenbergů (o přednášce Karla Schwarzenberga na litvínovském gymnáziu čtěte na straně 9). Následovat bude návštěva cisterciáckého kláštera Zlatá Koruna a jako finále pak Český Krumlov, jehož historické centrum je zapsané na seznam světového dědictví UNESCO.

Nejstarší a další nej

Třetí den bude poměrně netypický. Na programu bude návštěva Chýnovské jeskyně, komplexu řadící se mezi nejvýznamnější na našem území. V odpoledních hodinách se přesuneme do města kuriozit, rekordů a zábavy. Pro ty, kdo by to snad nepoznali, se jedná o Pelhřimov. Ve městě si prohlédneme centrum, vystoupáme na vyhlídkovou věž a navštívíme zdejší Muzeum rekordů a kuriozit.

Karlštejn. Zdroj: wikipedie.

V poslední den naší expedice se vydáme do Písku, kde se mimo jiné projdeme po nejstarším kamenném mostě v ČR, po kterém se procházel i sám král Přemysl Otakar II. Celý maraton bude zakončen poklidnou prohlídkou již jmenovaného vodního zámku v Blatné. Návrat do Litvínova je naplánován na večerní hodiny.

Kdy: 23. až 26. dubna

Pro koho: prima až oktáva

Pedagogický dozor: Daniel Urik a Adam Vidner

Cena: necelých 2000 Kč (zahrnuta doprava klimatizovaným autobusem, vstupenky, ubytování na 3 noci v tábořském Domově mládeže a polopenze)

Deadline pro přihlášení: do 3. dubna

KAM ZA ŠKOLU?

Kulturní přehled Litvínovska

Petra Macháčková, 2.A

Kapela Zrní.

DO POLOVINY BŘEZNA

DIVADLO

Dne **26. 2. 2015** od 19.00 máte jedinečnou možnost navštívit představení Mosteckého divadla **Postřižiny**. Dnes již kultovní příběh od Bohumila Hrabala, pojednávající o Francinovi, majiteli pivovaru, který má starosti jak se svou energickou manželkou Maryškou, tak i s jeho bratrem Pepinem, co má o Maryšku evidentní zájem.

Pokud jste náročnější diváci, určitě oceníte představení

Deštivé dny pražského divadla Ungelt, která do mosteckého divadla zavítá **5. 3. 2015**. Představí vám příběh dvou kamarádů Dennyho a Joeyho, kteří celé dětství strávili na chicagském předměstí, kde později budou pracovat jako místní strážci zákona. Příběh o síle přátelství, protikladech, ale i neskutečné vůli v těžkých životních situacích. V inscenaci hrají David Švehlík a Richard Krajčo, který právě za tuto roli v roce 2012 získal cenu Thálie. Začátek představení je v 19.00.

GALERIE

Až do **17. 3. 2015** se vám naskytuje možnost návštěvy galerie Radniční sklípky v Litvínově a její současné výstavy **Loutky**. Více se dozvíte v článku na straně XY.

OSTATNÍ

Dne **27. 2. 2015** nezáleží na tom, zda jste studenti gymnázia, maturanti, plačící rodiče nebo kantoři. I když s gymnáziem nemáte vůbec nic společného, na **Maturitní ples** tříd

Oktávy a 4.A můžete klidně přijít. Letošní téma je Cirkus, tak očekávejte opravdu velkou divočinu. Vstup do manéže je za 250 Kč a začínáme v 19.00.

DO POLOVINY DUBNA

DIVADLO

Smějeme se blbcům do té chvíle, než zjistíme, že jsou nám podobní. Pierre si s přáteli zve na večeri spoustu hlupáků, kterým se vysmívá. Co se stane, když se tato situace obrátí a sám hostitel bude terčem výměchu? **Mostecké divadlo** vám na to 19. 3. 2015 od 19.00 svou divadelní inscenací **Blbec k večeri** odpoví.

HUDBA

Pokud jste vyznavači folkrockové alternativní hudby a nechce stále jen slyšet angličtinu, které stejně prd rozumíte, zajděte 27. 3. 2015 do litvínovské **Ponorky** na kapelu **ZRNÍ**. Tuto kladenskou kapelu si musíte zamilovat hned po prvním poslechu. Nevěříte? Běžte se přesvědčit! Ponorka vypluje ve 20.00.

GALERIE

V nově zrekonstruovaném zámku Valdštejnů bude mít 14. 2. 2015 od 16.00 slavnosti otevření výstava **SRDCERÁJ**. Srdce je bráno jako nadčasový fenomén. Dlouho připravovaná a časosběrná výstava Michala Cihláře a Veroniky

Richterové bude k vidění v prostorách zámku až do roku 2017, tak nemějte žádný strach, že ji nestihnete.

OSTATNÍ

Od nového roku v městské knihovně konají **Filmové čtvrtky**. Navštivte promítání

dokumentů z festivalu Jeden svět. Promítá se jednou za čtrnáct dní ve čtvrtek mezi 16 až 18 hodinou. Měsíčně se tak můžete těšit na dva zajímavé dokumentární filmy nejen o lidských právech. Promítání je zcela zdarma a malá laskomina k filmu určitě neurazí.

Pozvánka na vernisáž do zámku Valdštejnů

MĚSTO LITVÍNŮV VÁS ZVE NA VÝSTAVU V ZÁMKU VALDŠTEJNŮ, UL. MOSTECKÁ ČP. 1
VERNISÁŽ VÝSTAVY 14. ÚNORA V 16.00 HODIN

MICHAL CIHLÁŘ A VERONIKA RICHTEROVÁ

SRDCERÁJ
HERZPARADIES ♥ PARADISE OF THE HEART

Srdce na tisíc způsobů jako nadčasový fenomén, srdce ve fotografických i v dílech vybraných umělců, srdce z lásky i srdce jako zboží. A srdce jako symbol vřelého přivítání...
Ruku na srdce: podobnou monotematickou výstavu jste sotva někdy viděli. Jste srdečné zvání.

Otevřeno: 9i - Ne 10.00 - 12.00 13.00 - 17.00 hodin
Vstupné: dospělí 50 Kč, senioři 30 Kč, děti a studenti 20 Kč
(pedagogický doprovod organizovaných skupin a dětí do 3 let zdarma)
rodinné vstupné a rodné osoby 90 Kč (platí pro 2 dospělé osoby a maximum 3 dětí)
EXPOZICE BUDE VEŘEJNOSTI PŘÍSTUPNÁ DO 30. ZÁŘÍ 2017.

SRDCERÁJ
LITVÍNŮV

VÝSTAVA LOUTKY: Z LOUTKÁRNY DO SKLÍPKU

Nový rok zahájila litvínovská galerie Radniční sklípek výstavou Loutky. Loutky na výstavu zapůjčilo ze svého deponitáře mostecké Divadlo rozmanitostí. Výstava potrvá do 15. Března 2015. Otevřeno je od úterý do soboty až do 17.00.

text: Petra Macháčková, 2.A

Dlouhý, široký a chytrá

Radniční sklípek dal opět na jistotu, protože stejná výstava zde proběhla v roce 2010 a patřila k těm nejnavštěvovanějším. Tentokrát se zde představí loutky z 12 pohádkových představení z mosteckého Divadla rozmanitostí od 10 různých výtvarníků. Na návštěvníky tu čeká celkem 70 loutek. Děti určitě ocení loutky na motivy pohádek jako je Dlouhý, Široký a Bystrozraký nebo Chytrá horákyňe. K vidění jsou ovšem i princezny a princové, králové a královny, vojáci, domácí i exotická zvířata nebo dokonce sám Amadeus Mozart.

Udělej si sám

Součástí výstavy bude i výtvarná dílna Jitky Rakové a Vlasty Brože, která proběhne na půdě galerie 4. března od 15.00. Návštěvníci tak mohou být u zrodu loutek hned od polínka, a sledovat celý proces až do jeho finální podoby, samotné loutky. Poté pak i oni sami budou moci zkusit vyrobit loutky vlastníma rukama, což je určitě zajímavá zkušenost.

MĚSTO LITVÍNŮV VÁS ZVE NA VÝSTAVU

LOUTKY

Z DEPOZITÁŘE DIVADLA ROZMANITOSTÍ MOST

4. BŘEZNA OD 15.00 HODIN, GALERIE RADNIČNÍ SKLÍPEK
VÝTVARNÁ DÍLNA JITKY A VLASTY BROŽE
UKÁZKY VÝTVORNÝCH LOUTEK OD POHÁDKY AŽ PO KONEČNÉ VÝTVARNÉ DÍLO

20. FEBRUÁR DOBRODROUŽSTVÍ VÁS ZVE

17. LEDNA
18.00 AŽ ŽÍŘE DUCHOVÉ
16.00 SINDBADŮVA DOBRODROUŽSTVÍ

28. LEDNA
10.00 POVIDÁNÍ O PRÁVKOVY A KOČIČICE (JEVIŠTĚ)
10.00 BAJKA (MALÁ HERNA)
14.00 CESTA DO PRAVĚKŮ A ZÁTKY

31. LEDNA
10.00 MYŠKO, MYŠ, POČÍ KE MNĚ BĚŽ... (JEVIŠTĚ)
10.00 O KYBÁŘI A ZLATÉ RYBCE (MALÁ HERNA)

7. ÚNORA
10.00 DRÁKOPHÁDKY - 3. PŘEDPŘEMĚRA
17.00 DRÁKOPHÁDKY - PŘEMĚRA

14. ÚNORA
10.00 AŽ ŽÍŘE DUCHOVÉ

21. ÚNORA
10.00 KDYŽ JDE KOZLE OEVĚT (JEVIŠTĚ)
10.00 OTEVĚRÁK (MALÁ HERNA)

28. ÚNORA
10.00 DRÁKOPHÁDKY (JEVIŠTĚ)
10.00 BAJKA (MALÁ HERNA)
14.00 SINDBADŮVA DOBRODROUŽSTVÍ

VERNISÁŽ VÝSTAVY VE ČTVRTEK 15. LEDNA OD 18.00 HODIN
V GALERII RADNIČNÍ SKLÍPEK V LITVÍNĚ, UL. SMETANOVA ČP. 40.
VÝSTAVA POTRVÁ DO 7. BŘEZNA 2015

OTVĚRNO:
ÚT - PÁ 9:00 - 12:00, 12:30 - 17:00 HODIN
SO - 10:00 - 12:00, 12:30 - 17:00 HODIN

VSTUPNÉ:
DĚTI, ŽÁKOVÉ S KČ, DŮCHOVCI 10 KČ, DOŠLÍ 30 KČ

A CO TA LOUTKÁRNA?

Divadlo rozmanitostí v září oslaví 28 let od jeho založení. U jeho zrodu stáli i litvínovští loutkoherci z „Loutky“ (loutkařský soubor, v 70. letech zkrácen jen na Loutka), který byl založen v roce 1949 a ukončen roku 1991. Divadlo stávalo na místě dnešní restaurace Loutkárna, které zřejmě nese název právě po již neexistujícím divadle. Na svou dobu to bylo jedno z nejmodernějších loutkových divadel. Podle pamětníků se v divadle nacházela i knihovna, hráli se v něm hlavně loutkové pohádky pro děti nebo se v něm čas od času děly kulturní akce.

HUDEBNÍ SUBKULTURY

Hip-hop: hudba, styl a kus historie II

V prvním díle našeho historického pojednání o hip-hopu jsme se věnovali úplným začátkům scény a vyjasnili jsme si základní terminologii používanou v této subkultuře. Nyní již zabrousíme o pár let dál a představíme si interprety, kteří s celou kulturou pořádně zamávali a nastartovali ji na úplně novou úroveň.

text: Mgr. Aleš Kučera, Střední průmyslová škola v Ústí nad Labem – Stříbrníky

Zásadní zlomy ve vývoji

V 70. a 80. letech byl stále hip-hop spíše okrajovou subkulturou, které se věnovali pouze zanícení fanoušci, a to buď formou hudební, taneční či uměleckým ztvárněním, tzv. graffiti. Píše se rok 1981, který znamenal jeden z nejzásadnějších průlomů ve vývoji subkultury, jenž měl dopad na vliv pozdější populární hudby. Skupina **The Funky Four + 1 More** uvedla break dancové představení v televizním pořadu **Saturday Night live**, čímž rozšířila zájem o HH kulturu u mnohem širšího spektra lidí – zasáhla jak černou, tak bílou mládež.

Dalším důležitým předělem bylo nahrání společné skladby skupiny **Aerosmith** s rapovou kapelou **Run-D.M.C.** – „Walk This Way“, která znamenala raketové zpopularizování HH po celém světě. Tato subkultura se rychlým tempem dostává za oceán, mimo území Spojených států, do zemí jako Velká Británie, Holandsko, Mexiko, Francie, Německo, Japonsko (tzv. foreign rap). Skupina **Beastie Boys** velice přispěla svým LP „Licensed to Ill“, které znamenalo, že kvalitní a ostrý rap mohou dělat také běloši.

Posledním důležitým zlomem, který si v tomto dílu uvedeme, je bezesporu apel na vytvoření kategorie v rámci **Grammy** pro umělce rapu. Která byla zavedena roku 1988 a měla významný podíl na expanzi celé subkultury společně s živým vysíláním pořadu „Yo! MTV Raps“.

Hlavní představitelé afroamerické verze biblického příběhu o třech králich. Ou jé.

Trendy v oblékání

Nevím, jestli Seskupení **Run-D.M.C.** podepsalo smlouvu s německou firmou Adidas, ovšem s písní „My Adidas“ nastolilo nový trend v oblékání (šustákové bundy, tepláky, tenisky...) pro celou subkulturu, čímž nemálo této firmě pomohlo s navýšením zisků. O trochu později přichází scéna s diametrálním přístupem módy a tenisky Adidas (následně Nike) střídají boty zn. Timberland, což předznamenalo éru tzv. **workwearu** čili proletářské módy. Jedním z dalších poznávacích symbolů této doby byly kalhoty s rozkrokem proklaté nízkým a mikinou tak velkou, že by se do ní vešla celá rodina Simpsonů. Na hlavě nesměla chybět baseballová čepice a kolem krku masivní řetěz, na němž se houpalo prakticky cokoliv (loga různých aut, hodiny, nápisy...).

ČESKÉ PEVNOSTI V NĚMECKÉM LITVÍNOVĚ

POČÁTKY LITVÍNOVSKÉHO HOKEJE

text: Václav Novotný, kronikář Litvínova

Divadelní soubor Sokola v Zámecké zahradě sehrál v roce 1928 představení Sedlák Zlatodvorský. V pozadí dosud stojí zmíněná kolna.

Za vším hledej Sokoly

Česká menšina v Horním Litvínově a Chudeříně založila v roce 1896 Tělocvičnou jednotu Sokol v hostinci U Vycpálků, který stával u nádraží. Sokol i nadále využíval sály hostinců, nejčastěji U Hrušků a Hotel turistů v Chudeříně (nyní Rudý dům). V roce 1921 koupili nedaleko našeho gymnázia část Zámeckého parku. Vznikla tu plocha pro nácvik prostných cvičení. Česká kronika zaznamenala: Proto rozhodla se Jednota aspoň pro začátek postavit koncem září 1924 na svém cvičišti v zámecké zahradě zděnou kolnu, kde by mohla nářadí uschovati. „Zámecká zahrada“ se stala další významnou pevností nejen sportovního, ale i kulturního života české menšiny.

Na ploše se také hrála vlastenecká ochotnická představení. Některé názvy vyvolávají úsměv, např. Pasekáři, Písmákova dcera, Poslední muž, Pod krovem otcovským, Na horské faře, veselohry

Falešná kočička, Můj mužiček je anděl, Velbloud uchem jehly od Fr. Langerera, Vdávky Nanynky Kulichové podle stejnojmenného románu Ignáta Hermanna a samozřejmě Naši furianti od Lad. Stroupežnického.

Hokej se zprvu nelíbil

V zimě se plocha sokoliště v Zámecké zahradě polévala, bruslila tu veřejnost, svoji hru zkoušeli první hokejisté. Vůbec první hokejový zápas se hrál v Horním Litvínově s německými Turnery, kteří měli kluziště pod budovou bývalé restaurace Střelnice. Zimy byly tehdy mrazivé, ta pověstná a nekrutější přišla roku 1929. Snímek prvních hokejistů nám v roce 2007 věnoval pan Václav Punt. Postupně se nám podařilo zjistit všechna jména a některé osudy hokejistů ze snímku.

Nad usměvavým brankářem stojí se znakem Sokola František Voříšek (1916–1981). Legenda litvínovského hokeje, pozdější spolutvůrce a trenér současného hokejového klubu, založeného r. 1945.

Nejdéle žijící hráč z historické fotografie je brankář Václav Punt, mimochodem tatínek (učitelky na gymnáziu) Květoslavy Morsteinové. Václav Punt byl výborným fotbalistou, hrál za Čechii Litvínov, dlouho po válce za její starou gardu. Během vojenské služby koncem 30. let v Mostě pomáhal tamnímu SK v boji o postup do nejvyšší fotbalové soutěže.

Jeho manželka, také bývalá sokolka a cvičenka na Všesokolském sletu 1938, nám sdělila, že

Zleva stojí funkcionář J. Kloc, Oldřich Vykouk, Jaroslav Kaiser, kapitán ing. Kudlič, František Voříšek, Josef Šindelář, Šimůnek, Antonín Pleticha, Milan Potoček, dole klečí Jaroslav Folprecht, Václav Punt

všechn sport v Litvínově pochází ze Sokola a přidala: „Tady mám ještě pod okem jizvu od puku.“ A Václav Punt hned podotknul: „Nemáš chodit za branku!“ K počátkům hokeje vyprávěl: „Hokej začal v Sokole v letech 1926–1928. Nový sport se zpočátku Sokolu nelíbil, chtěli hlavně cvičit. Později nám trochu záviděli popularitu, protože jsme převážně vyhrávali,“ usmál se. „Soupeři? Vzpomínám na Louny, Kopisty a nějaké od Chomutova. Ani v Mostě se hokej nehrál. Já moc bruslit neuměl, tak mě šoupli do branky.“

Veřejné cvičení žáků Sokola Horní Litvínov 9. 6. 1932. Vzadu s kapelou dosud zachovalá zidka, kterou můžeme považovat za nejstarší litvínovský mantinel.

RADIM RULÍK: **JAKO KLUCI JSME SI HRÁLI NA HOKEJISTY**

Trenéra litvínovského hokejového áčka jsme vyzpovídali těsně po zápase s Třincem. I přes rozladěnost, která panovala po velice těžkém utkání s lídrem tabulky, které nakonec skončilo lépe pro soupeře, byl pan Rulík milý a ochotný. Profesionál každým coulem.

text: Tereza Čubánová, sexta

Jak se Vám pracuje s aktuálním litvínovským kádrem?

S aktuálním kádrem se mi pracuje výborně. Jsem tu maximálně spokojen, nejen co se týče mužstva, ale i realizačního týmu. Každé ráno se těším na trénink, na zápasy a na tu spolupráci. Máme výborný tým lidí, máme výbornou atmosféru, tak si myslím, že je to parádní a je to na tom mužstvu znát, taková dobrá, řekl bych až rodinná atmosféra v mužstvu. Říkám to ze svého pohledu.

Jak v Litvínově funguje propojení mezi áčkem a juniorkou?

V extralize, pokud bychom chtěli nastoupit s dvaceti hráči, musíme zařadit dva juniory. Spolupráce je každý rok jiná, vždycky záleží, jak se těm týmům daří. Letos si myslím, že jsme překvapení v sezóně, ale juniorům se zas až tak nedaří. Samozřejmě se snažíme vyjít mladým hráčům maximálně vstříc. Takže řekl bych, že ta spolupráce je standartní, ale je dána okolnostmi.

Jsou Vaše trenérské cíle vyšší než extraliga?

Tak nemám jakoby cíle co se týče jiné soutěže, mám cíle vždycky s tím týmem, s kterým pracuju. Mým cílem je, aby se hráči cítili dobře, aby podali maximální výkon. Takže jsem spíše zaměřený na to mužstvo, s kterým pracuju

a nekoukám se doleva doprava, jak se říká, a už vůbec nemyslím na nějakou budoucnost, žiju přítomností.

Radim Rulík ve svém životě.

G TGM

Městská
knihovna
Litvínov